

Mgr. Robert Cholenský, Ph.D.

advokát – mediátor – rozhodce

Kancelář: Bolzanova 461/5, 618 00 Brno, Česká republika – Tel./fax: +420-548538896 – Mobil: +420-608967423
E-mail: robert@cholensky.cz – Internet: www.cholensky.cz – Datová schránka: 764rs4p – Advokát je plátcem DPH

Ústavní soud

Joštova 625/8
660 83 Brno

Sp. zn.: (nepředchází)

Stěžovatel: **Pavel Matějný**, nar. XXX
XXX

Zastoupen: Mgr. Robertem Cholenským, Ph.D., advokátem
Bolzanova 461/5, 618 00 Brno, DS: 764rs4p

Účastníci:

- 1. Nejvyšší správní soud**
Moravské nám. 611/6, 657 40 Brno
- 2. Krajský soud v Českých Budějovicích**
Zátkovo nám. 10/2, 370 84 České Budějovice

Vedlejší účastník: **Magistrát města České Budějovice**
nám. Přemysla Otakara II, č. 1, 2, 370 92 České Budějovice

Ústavní stížnost

směřující proti:

- 1. rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. října 2014, č. j. 6 As 125/2013-50; a**
- 2. rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. srpna 2013, č. j. 10 A 92/2013-41,**

podaná podle ustanovení § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu (dále jen „ZÚS“)

Elektronicky

Plná moc

Přílohy: dle textu; podle seznamu

I. Rekapitulace

[1] Rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. srpna 2013, č. j. 10 A 92/2013-41 (dále též **„rozsudek krajského soudu“**), byla zamítnuta žaloba, již se stěžovatel domáhal zrušení rozhodnutí Magistrátu města České Budějovice, Správního odboru, ze dne 2. srpna 2013, č. j. SO/11129/2013, kterým bylo podle ustanovení § 10 odst. 1 písm. a), b), c) zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **„ShromZ“**), zakázáno shromáždění občanů oznámené žalobcem dne 31. července 2013, jež se mělo konat dne 14. září 2013 v době od 15.00 hod. do 20.00 hod. v Českých Budějovicích na ul. Milady Horákové, prostranství před kinem *CineStar*, včetně pouličního pochodu po trase v rozhodnutí popsané.

[2] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce dne 17. srpna 2013 kasační stížnost, avšak ta byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. října 2014, č. j. 6 As 125/2013-50 (dále jen **„rozsudek Nejvyššího správního soudu“**), zamítnuta.

[3] Protože oběma rozsudky bylo zasaženo do stěžovatelova základního práva na spravedlivý proces a práva na svobodné shromažďování, tomu za situace neexistence dalších opravných prostředků nezbyvá než obrátit se na Ústavní soud touto ústavní stížností.

Důkaz: rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. srpna 2013, č. j. 10 A 92/2013-41 – v příloze
rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. října 2014, č. j. 6 As 125/2013-50 – v příloze

II. Stížní body

II.A Povinnost vypořádat se s námitkami účastníků řízení

[4] Jak Ústavní soud ve své judikatuře nescíselněkrát upozornil, povinnost soudu řádně se vypořádat s uplatněnými námitkami účastníků řízení je integrální součástí práva na spravedlivý proces.

[5] Stěžovatel ve své žalobě uvedl celou řadu skutkových i právních námitek, zejména ústavněprávní povahy, které podle jeho mínění zakládají nezákonnost napadeného rozhodnutí, a tyto své argumenty podepřel odkazy na domácí i zahraniční judikaturu. K těmto námitkám však krajský soud nepřihlédl a nijak se s nimi nevypořádal.

[6] Když stěžovatel poté namítl tuto – podle jeho přesvědčení velmi podstatnou – vadu rozsudku krajského soudu v kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud k tomu uvedl:

„Stěžovatel svou stručnou kasační stížnost staví především na absenci úvah krajského soudu ve vztahu k ústavněprávním i politickým konotacím zákazu shromáždění, resp. na absenci úvah o skutečném účelu shromáždění a o nevhodnosti osoby svolavatele. Pro podporu těchto tvrzení stěžovatel obecně odkázal na svá dřívější podání a argumentaci. Ve vztahu k nedostatečnosti úvah o účelu shromáždění a osobě svolavatele stěžovatel odkazuje na úvahy[,] »které během procesního diskursu nastínil«, a to bez jakékoliv konkretizace. Ve vztahu k absenci úvah o ústavněprávních a politických konotacích rovněž pouze obecně odkazuje na obsah žaloby a repliky. Stěžovatel tedy nijak nekonkretizuje, která jeho argumentace uvedená v žalobě a replice, resp. v rámci procesního diskursu, má být pro Nejvyšší správní soud při posuzování důvodnosti kasační stížnosti relevantní. / K takto koncipovaným stížným námitkám Nejvyšší správní soud konstatuje, že není povinností soudu za stěžovatele dovozovat či dohledávat tvrzení, která uváděl v dřívějších řízeních či podáních. Tímto postupem by totiž porušil zásadu

rovnosti stran a do jisté míry nahrazoval činnost stěžovatele při formulaci námitek. Taková úloha mu však nepřísluší.“

[7] Toto posouzení věci se příkře rozchází s ústavněprávními požadavky kladenými na spravedlivý proces. Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že krajský soud se v žalobě nevypořádal se žádnými jím vznesenými argumenty, a bylo by rozumný smysl postrádajícím formalismem požadovat, aby přesně specifikoval, o které argumenty se jedná, neboť to by znamenalo, že by stěžovatel musel do kasační stížnosti přepsat nebo zkopírovat prakticky celé odůvodnění své žaloby (části II-V), v rozsahu více než tři stran formátu A4.

[8] Stěžovatel zajisté nepožaduje, aby soud v jeho žalobě argumentaci vyhledával nebo za něj konstruoval stížní body jejich identifikací v textu žaloby; jeho námitka spočívala v tom, že krajský soud se nijak nevypořádal se žalobními body, přičemž již jen tato samotná vada je způsobilá založit nezákonnost rozsudku a je dostačujícím důvodem pro jeho kasaci.

[9] Co krajský soud ve svém rozsudku předestřel, je *antidiskursivní* pojetí práva, tedy takový přístup k rozhodování ve správním soudnictví, kdy soudy nijak nezohledňují, co žalobce napadenému rozhodnutí vytýká, případně čím se žalovaný správní úřad brání, a provedou přezkum nezávisle na procesním diskursu, takřkajíc „od zeleného stolu“. Strany řízení tak přestávají být aktivními účastníky řízení způsobilými působit svou argumentací na soud, stávající se pasivními objekty soudního rozhodování, jimž nepřísluší než předložit správnímu soudu k přezkumu určité rozhodnutí a poté trpně vyčkávat, na čí stranu se soud přikloní, bez možnosti soud o správnosti svého názoru přesvědčovat.

[10] Nikoli náhodou mají soudní rozhodnutí takového charakteru velmi rozsáhlou, mnoho stran čítající rekapitulativní část, a samotné důvody rozhodnutí jsou obvykle koncentrovány do jediného odstavce, ne-li do jedné věty. Tak je tomu i v rozhodované věci, kdy krajský soud ve svém rozsudku víceméně jen zrekapituloval napadené rozhodnutí a uvedl, že se s názorem vedlejšího účastníka ztotožňuje. K tomu Nejvyšší správní soud uvedl pouze jedinou výtku, a to, že „*při odůvodnění rozhodnutí o zákazu shromáždění coby skutečného prostředku ultima ratio mohl být krajský soud explicitnější,*“ přičemž frapantní absenci jakékoli reflexe žalobních bodů ze strany krajského soudu Nejvyšší správní soud pominul a místo, aby toto pochybení krajskému soudu vytkl a jeho rozsudek již z toho důvodu zrušil, vytkl stěžovateli domnělý nedostatek argumentace v kasační stížnosti.

[11] Stěžovatel je přesvědčen, že popsáním postupem krajského soudu, který Nejvyšší správní soud nekonstatoval ani nezhojil, došlo k zásahu do jeho práva na spravedlivý proces, zakotveného v čl. 36 *et seq.* Listiny základních práv a svobod (dále jen „**Listina**“) a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „**Úmluva**“).

II.B Zásah do práva na svobodné shromažďování

[12] Neboť ani krajský, ani Nejvyšší správní soud se nevypořádaly s tím, co stěžovatel napadenému rozhodnutí vytýká, tomu nyní nezbyvá než předestřít identickou argumentaci alespoň ve zhuštěné formě Ústavnímu soudu a podstatné – ústavně relevantní – části své správní žaloby na tomto místě zopakovat.

[13] Stěžovatel rekapituluje, že rozhodnutí vedlejšího účastníka uvádí tři různá vymezení důvodů pro zákaz shromáždění, nejprve § 10 odst. 1 písm. a) ShromZ, poté § 10 odst. 1 písm. a), b), c) ShromZ a v závěru odůvodnění § 10 odst. 1 písm. a), b) ShromZ, přičemž odůvodněn je fakticky jen důvod podle písm. a), jemuž se proto stěžovatel bude především věnovat.

[14] Vedlejší účastník opřel výrok napadeného rozhodnutí o tři důvody: 1. o osobní charakteristiku svolavatele (stěžovatele); 2. o osobní charakteristiku pana Jiřího Šlégra, jímž oznámené podobné shromáždění bylo vedlejším účastníkem rovněž zakázáno a který vystupoval jako stěžovatelův zmocněnec v řízení před vedlejším účastníkem; a 3. o tvrzení, že konat oznámené shromáždění by bylo nevhodné, protože na sídlišti Máj, kde se mělo odehrávat, „*panuje poklidná atmosféra*“, došlo tam ke zvýšení počtu strážníků městské policie, jejichž činnost se zlepšila atp.

[15] Bez bližšího rozboru lze odmítnout důvod *sub 2*, neboť osoba svolavatelova zmocněnce ani svolavatele jiného shromáždění nemůže být v řízení o zákazu shromáždění relevantní, rozhodnutí musí být opřeno o zákonem stanovený důvod, jímž nevhodnost osoby zmocněnce nebo jiného svolavatele není.

[16] Podobně stručně je možno vypořádat se i s důvodem *sub 3*. Vedlejší účastník se tu pouští do polemiky se stěžovatelem po stránce věcné účelnosti shromáždění, místo aby se omezil na posouzení souladu jeho účelu se zákonem. Tím se jednak usvědčuje z nedostatku nestrannosti, neboť nevystupuje jako neutrální rozhodovatel, nýbrž fakticky jako strana určitého politického sporu, jednak vykračuje nad rámec zákona, neboť ten nezakazuje konat ani shromáždění neúčelná nebo politicky nevhodná: pokud by měla být přípustnost shromáždění občanů posuzována *sub specie* těchto hledisek, znamenalo by to návrat zpět před rok 1989, kdy se směla konat pouze taková veřejná shromáždění, která byla tehdejší státní mocí shledávána vhodnými a – pro onu moc – žádoucími.

[17] Charakteristika osoby svolavatele byla vedlejším účastníkem získána z řady zdrojů, přičemž výsledek představuje ve své komplexnosti vyčerpávající „kádrový profil“ stěžovatele, jenž rovněž upomíná na 70. a 80. léta, kdy byli takto komunistickou stranou a její Státní bezpečností traktováni čelní představitelé politického disentu, arci s tím rozdílem, že tehdejší represe se neomezovala na zákaz veřejného působení, ale nesouhlas byl postihován, *inter alia*, prostředky trestního práva.

[18] Aniž by stěžovatel pokládal za potřebné uvádět na pravou míru všechny dílčí nepřesnosti ohledně toho, jak byl v tomto „kádrovém profilu“ v rozhodnutí vedlejšího účastníka charakterisován, dovoluje si ocitovat klíčovou pasáž z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. listopadu 2007, č. j. 8 A 51/2007-671¹:

„Moderní demokracie představuje vládu většiny při respektování práv menšin a musí být připravena i ke konfrontaci s menšinovými názory, které jsou jí v daném okamžiku nepohodlné. Jakékoliv omezení politických práv, jako např. práva shromažďovacího, je třeba posuzovat s krajní obezřetností a nesmí vést ve svých důsledcích k postupnému rozdrobení shromažďovacího institutu a vytěsnění většině nepohodlné menšiny z veřejného diskurzu [v tomto směru srov., z hlediska evropského přístupu radikální, rozhodnutí federálního Odvolacího soudu Spojených států (US Court of Appeal) pro 7. obvod ze dne 22. 5. 1978, Collin v. Smith, 578 F.2d 1197].“

[19] S tímto závěrem se stěžovatel ztotožňuje a dodává, že je povinností státních orgánů České republiky, jak správních úřadů, tak soudů, respektovat ústavní příkaz rovnosti občanů před zákonem a nepřipustit, aby přiděl politických práv občanům přiznávaných, včetně práva na svobodné shromažďování a svobodné vyjadřování názoru, závisel na tom, jaké názory občan zastává a jaká

¹ na http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI.VYKON/2007/0051_8As_0700067A_prevedeno.pdf

politická afliace jej charakterisuje. Jak známo, svoboda projevu v širším smyslu, pod niž lze podřadit i svobodu shromažďování, se zrcadlí v tom, jaká míra ochrany je přiznávána názorům nepopulárním, nepohodlným a případně i pobuřujícím – názory konformní a konvenční obvykle žádnou zvláštní ochranu nepotřebují.

[20] V Nejvyšším správním soudem odkazovaném rozhodnutí amerického soudu je tato myšlenka vyjádřena pregnantní formulací, kterou si stěžovatel rovněž dovolí ocitovat:²

„No authorities need be cited to establish the proposition, which the Village does not dispute, that First Amendment rights are truly precious and fundamental to our national life. Nor is this truth without relevance to the saddening historical images this case inevitably arouses. It is, after all, in part the fact that our constitutional system protects minorities unpopular at a particular time or place from governmental harassment and intimidation, that distinguishes life in this country from life under the Third Reich.“

[21] Bez ústavní relevance nejsou arci ani určité obecnější úvahy, jež stěžovatel ve své správní žalobě stručně nastínil a které rekapituluje:

[22] V této zemi existuje objektivně dané, dlouhodobé etnické napětí mezi většinovou a romskou populací, jež postupně narůstá a jež se státním orgánům doposud nepodařilo dostat pod kontrolu. Projevem tohoto napětí jsou i veřejná shromáždění, na kterých účastníci – a dnes už jen multikulturalističtí fundamentalisté by si dovolili nazvat všechny tyto osoby pravicovými extremisty nebo neonacisty – projevují svůj nesouhlas s konkrétními negativními jevy, které se jich dotýkají a které vnímají úkorně, příkladmo s vysokou mírou kriminality romské populace a s nedostatečnou úspěšností policie při jejím objasňování a při zajištění bezpečnosti v oblastech s vysokou hustotou romského obyvatelstva, nebo s praxí, kdy jsou Romové hromadně stěhováni do různých ubytoven, provozovateli vesměs velmi levně získaných a nedostatečně udržovaných, a na náklady bydlení v těchto místech, nezřídka i několikanásobně nadsazené, jim poté stát vyplácí dávky na bydlení, jež se efektivně stávají „prémii“ uvedených podnikatelů, k újmě státního rozpočtu a daňových poplatníků.

[23] Řešení této situace, které proponuje napadené rozhodnutí, cestou zákazu všech shromáždění, u nichž lze dovodit, bez ohledu na oznámený účel, že budou tyto problémy thematisovat, znamená nejen drastické omezení občanských práv jejich svolavatelů i potenciálních účastníků, ale i riziko, že tyto osoby dospějí k názoru, že upřel-li jim stát možnost projevit svůj – případně i nekonformní – názor demokratickými prostředky na veřejném shromáždění, nezbyvá jim než se uchýlit k jiným, nedemokratickým a možná i radikálním, methodám vyjádření nesouhlasu se státní politikou. Výsledkem bude stav, kdy ve veřejném prostoru sice budou znít pouze souhlasné a vůči vládě pochvalné názory, ale v realitě dojde k radikalizaci stále většího počtu občanů a k vyhocení konfliktu mezi většinovou a romskou populací do té politováníhodné podoby, jíž jsme byli v posledních letech svědky v některých jiných zemích středoevropského a východoevropského regionu, notabilně na Slovensku, v Maďarsku nebo v Rumunsku.

[24] Je na soudu, aby zvážil, zda je toto sociální riziko zakazů „extremistických“ shromáždění únosné, nehledě na to, že takto odstartovaná erose občanských práv, manifestovaná zakazy shromáždění zaměřených na thematisaci problémů soužití mezi většinou a Romy, může zakrátko postihnout i další segmenty veřejného diskursu, a tak jako začínají dnes být zakazována shromáždění týkající se romské problematiky, budou zanedlouho, a s identickou nebo obdobnou argumentací, zakázány demonstrace proti vládní politice v jiných citlivých oblastech, takže výsledkem bude stav, kdy dovoleno demonstrovat bude pouze k tematům, která nejsou pro občany této země aktuální.

²např. na adrese <http://law2.umkc.edu/faculty/projects/ftrials/conlaw/collinvmith.htm>

[25] Tolik rekapitulace stěžovatelem předestřené – a obecnými soudy pominuté – ústavně relevantní argumentace. Napadené rozsudky, které neposkytly stěžovateli právu na svobodné shromáždění ochranu, tak představují zásah do jeho základního práva zakotveného v čl. 19 Listiny a v čl. 11 Úmluvy.

III. Prejudikatura Ústavního soudu a precedenční důsledky napadených rozsudků

[26] Nemá patrně smyslu citovat konkrétní judikáty týkající se povinnosti řádně se vypořádat s námitkami účastníků řízení, neboť těch je celá řada a rozhodovací praxe Ústavního soudu v tomto směru je konstantní.

[27] Naproti tomu v nálezkové judikatuře Ústavního soudu dosud schází rozhodnutí, jímž by bylo meritorně rozhodováno o důvodnosti zákazu veřejného shromáždění; Ústavní soud tuto agendu ponechává na bedrech Nejvyššího správního soudu.

[28] Tím důležitější se jeví kasace napadeného rozsudku Nejvyššího správního soudu, neboť pokud by tento rozsudek obstál a stal se precedentem, vedlo by to nepochybně k vydávání řady obdobných rozhodnutí, jimiž by byla zakazována shromáždění na základě charakteristiky osoby svolavatele jako „extremisty“ a/nebo dovozovaného „skutečného“ účelu shromáždění. Tím by došlo k těm nežádoucím důsledkům erose lidských práv, které naznačuje shora citovaný judikát Nejvyššího správního soudu a jež stěžovatel blíže rozvedl v § 23 této ústavní stížnosti.

[29] Právo na svobodné shromáždění má ústavní dimenzi a zakotvení a nelze připustit jeho oslabování nebo rozměňování, neboť – jak vysvětleno – toto právo je charakterisováno tím, že je za normálních okolností dormantní, ničím nerušené, avšak veřejná moc mu začíná bránit právě v tom momentu, kdy je toto právo pro osoby, jimž svědčí, skutečně významné.

[30] Z toho důvodu stěžovatel věří, že si Ústavní soud uvědomí důležitost tohoto právního případu a jeho ústavní stížnost, i s vědomím toho, jaký přesah stěžovatelova věc má a jak je precedenčně významná, meritorně projedná a vyhoví jí.

IV. Přípustnost a včasnost ústavní stížnosti

[31] Proti rozsudku Nejvyššího správního soudu nemá stěžovatel možnost brojit žádným dalším opravným prostředkem, nezbývá mu tedy než se obrátit na Ústavní soud ústavní stížností.

[32] Rozsudek Nejvyššího správního soudu byl stěžovateli prostřednictvím jeho právního zástupce doručen dne 2. prosince 2014, tato ústavní stížnost je proto podávána ve lhůtě dvou měsíců ve smyslu ustanovení § 72 odst. 3 ZÚS.

V. Závěrečný návrh

Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhuje, aby Ústavní soud po projednání jeho ústavní stížnosti vydal tento

n á l e z :

- 1. Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. října 2014, č. j. 6 As 125/2013-50, a rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. srpna 2013, č. j. 10 A 92/2013-41, došlo k zásahu do stěžovatelova základního práva na spravedlivý proces a práva na svobodné shromažďování.**
- 2. Tato rozhodnutí se proto r u š í.**

V Brně dne 3. prosince 2014

Pavel Matějný

Seznam příloh:

- 1. plná moc*
- 2. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. srpna 2013, č. j. 10 A 92/2013-41*
- 3. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. října 2014, č. j. 6 As 125/2013-50*